

“Alleen de cliëntenraad kan vrijuit communiceren”

Ruim 1300 cliëntenraden in zorg en welzijn behartigen de belangen van mensen die zorg nodig hebben. LOC ondersteunt hen daarbij met trainingen, cursussen, adviezen, netwerkbijeenkomsten en allerlei andere diensten. In de rubriek cliënt & raad vertellen cliëntenraadsleden over hun werk, onderliggende motivaties en de wederzijdse versterking met LOC. Aan het woord: Johan Schagen (65), lid van de cliëntenraad Jeugd- en Gezinsbescherming van het Friese Regiecentrum Bescherming en Veiligheid.

Het Regiecentrum bestaat uit drie onderdelen. Het advies- en meldpunt Veilig Thuis Friesland, dat meldingen krijgt over huiselijk geweld, kindermishandeling en ouderenmishandeling. Het tweede onderdeel betreft het Expertisecentrum Bescherming en Veiligheid waar onder meer diagnostisch onderzoek plaatsvindt bij complexe

(gezins)problematiek. Het derde onderdeel is de Jeugd- en Gezinsbescherming. Alleen dit laatste onderdeel kent een cliëntenraad. Hulpverleners waaronder jeugd-reclasseerders en gezinsvoogden voeren door de rechter opgelegde maatregelen uit zoals voogdij, ondertoezichtstellingen en uithuisplaatsingen.

Waarom ben je lid van een cliëntenraad?

“Ik ben sinds februari 2020 lid van de cliëntenraad Jeugd- en Gezinsbescherming vanuit maatschappelijke betrokkenheid. Ik vind controle en evenwicht in hulpverleningsorganisaties als deze van belang. De rechter legt deze vorm van hulp gedwongen op. Uiteindelijk heeft de hulpverlener het altijd voor het zeggen in de relatie met de cliënt. Alleen de cliëntenraad kan vrijuit communiceren met de raad van bestuur.”

Wat motiveert je om je voor deze mensen in te zetten?

“Dat is een inhoudelijke keuze. Als lid van de Raad voor de Strafrechttoepassing en Jeugdbescherming kreeg ik trieste verhalen mee over de jeugdreclassering. Kinderen die een slechte start maakten. Dat leidt nogal eens tot een rampzalig leven waarin al veel misgaat voordat een jongere bij de jeugdreclassering terecht komt. Niemand leeft geïsoleerd, altijd weten er mensen en organisaties dat er iets speelt. Vroegtijdiger signalering zou echt beter zijn; het Regiecentrum kan hierin een taak vervullen. Dat vraagt tijd omdat je veel organisaties zoals het onderwijs moet meekrijgen.”

Wat wil je in de cliëntenraad bereiken?

“Ik wil meewerken aan de professionalisering van de cliëntenraad. Het ontbreekt aan belangrijke zaken als een taakverdeling, werk- en beleidsplan en toetsingscriteria voor voorstellen van de raad van bestuur. Als je geen serieuze adviezen geeft, ziet de raad van bestuur je niet staan. Dat vind ik jammer van de bevoegdheden die je als cliëntenraad hebt. Er dient een evenwichtige wisselwerking tussen bestuur en cliëntenraad te zijn en je moet elkaar op inhoud weten te vinden.”

Wat vind je belangrijke thema's voor de cliëntenraad?

“De kwaliteit van zorg heeft mijn prioriteit. Ik zou graag zien dat we in de Jeugdbescherming een aantal beginselen vaststellen voor kwaliteit van de hulpverlening en begeleiding. De cliëntenraad zou de organisatie ertoe dienen aan te zetten om voortdurend feedback van cliënten te verzamelen. Het andere belangrijke thema voor mij is om financiën in de cliëntenraad tot 'non issue' te verklaren. Daar gaat nu

te veel tijd in zitten. Als cliëntenraad dienen we alleen te weten of de continuïteit wordt gewaarborgd, er geen overdreven reserves zijn en het grootste deel van het budget naar directe zorg gaat.”

“Je moet elkaar op inhoud weten te vinden”

Hoe houdt de cliëntenraad contact met cliënten?

“Direct contact met cliënten is zeldzaam. Het gaat allemaal om ambulante en gedwongen hulpverlening. Mensen ontvangen niet graag een cliëntenraadslid op huisbezoek. We blijven nu op de hoogte van ervaringen van cliënten door twee keer per jaar deel te nemen aan spiegelgesprekken die de organisatie organiseert. We zijn als raad ook betrokken bij het cliënttevredenheidsonderzoek en de oprichting van een jongerenraad. We hebben een Facebookpagina, mailadres en verspreiden een jaarverslag. Directe respons van cliënten zou wel een plus opleveren. Dit onderwerp staat op de agenda tijdens een studiedag van de cliëntenraad.”

Ben je bekend met LOC?

“De cliëntenraad is onlangs lid geworden van LOC. We vallen pas sinds kort onder de nieuwe Wmcz. Ik vind het goed dat er een organisatie is voor cliëntenraden die op afstand nadenkt. Ik ken de website en nieuwsbrief en kan het verder nog niet beoordelen.”

Welke tip heb je voor andere cliëntenraden?

“Houd je functioneren als cliëntenraad geregeld tegen het licht. Vraag je af, wat kunnen we nog leren? Soms denken cliëntenraden dat zij de wijsheid in pacht hebben. Zie het niet als een wedstrijd. Het beter weten dan de raad van bestuur behoort niet tot je opdracht.”

Mariëlle Cuijpers heeft een adviespraktijk in zingeving en levensvragen.

Tekst: **Mariëlle Cuijpers**